

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om temporär ändring av universitetslagen och yrkeshögskolelagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att universitetslagen och yrkeshögskolelagen ändras temporärt.

Till universitetslagen och yrkeshögskolelagen fogas bestämmelser om ett försök med studiesedlar för den öppna högskoleutbildningen. Rätt till en studiesedel har enligt förslaget personer som mellan den 1 december 2025 och den 30 juni 2028 har avlagt sin första examen på andra stadiet i Finland innan de fyllt 29 år och som har deltagit i den gemensamma ansökan till högskolor men inte har fått eller inte tagit emot en studieplats som leder till högskoleexamen. Studiesedeln kan användas till högst 30 studiepoäng inom studier i form av öppen universitetsundervisning eller öppen yrkeshögskoleundervisning inom två år från det att personens rätt till studiesedeln har uppkommit. Studiesedeln berättigar också till handledning som stöder ansökan till studier och avläggandet av dem samt ansökan till utbildning som leder till examen.

Syftet med studiesedeln är att stödja och påskynda övergången till högskoleutbildning genom att möjliggöra att de unga avgiftsfritt bekantar sig med olika utbildningsområden inom högskolorna och genom att därmed minska den stress som unga upplever i samband med övergången till fortsatta studier och valet av utbildningsområde.

Försöket med studiesedlar är en del av den åtgärdshelhet för höjning av utbildningsnivån som baserar sig på regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering. Försöket syftar till att samla information om hur en verksamhetsmodell av typen studiesedel inverkar på ansökan till högskoleutbildning, utbildningsvalen och ett smidigt övergångsskede mellan studievägarna när det är fråga om unga som tar sin examen på andra stadiet.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 augusti 2026 och gälla till och med den 31 juli 2030.

1.

Lag

om temporär ändring av universitetslagen

I enlighet med riksdagens beslut
föres temporärt till universitetslagen (558/2009) en ny 8 b § som följer:

8 b §

Studiesedel för den öppna högskoleundervisningen

Rätt till en studiesedel för den öppna högskoleundervisningen har personer som mellan den 1 december 2025 och den 30 juni 2028 har avlagt sin första examen på andra stadiet, studentexamen eller yrkesinriktad examen, i Finland innan de fyllt 29 år och som har ansökt om studieplats som leder till högskoleexamen senast i den gemensamma ansökan på våren som ordnas efter avläggandet av examen och denna lags ikraftträdande men inte har fått eller inte tagit emot en studieplats. Studieplats ska dock sökas senast vid den gemensamma ansökan våren 2028.

Studiesedeln får användas till av högskolorna erbjudna studier inom den öppna högskoleundervisningen som motsvarar högst 30 studiepoäng samt till handledning som anknyter till ansökan till och avläggande av dem och till ansökan till utbildning som leder till högskoleexamen. Studiesedeln får användas inom två år från det att personen med stöd av 1 mom. första gången har fått rätt till studiesedeln.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2026 och gäller till och med den 31 juli 2030.

2.

Lag

om temporär ändring av yrkeshögskolelagen

I enlighet med riksdagens beslut
fögas temporärt till yrkeshögskolelagen (932/2014) en ny 12 b § som följer:

12 b §

Studiesedel för den öppna högskoleundervisningen

Rätt till en studiesedel för den öppna högskoleundervisningen har personer som mellan den 1 december 2025 och den 30 juni 2028 har avlagt sin första examen på andra stadiet, studentexamen eller yrkesinriktad examen, i Finland innan de fyllt 29 år och som har ansökt om studieplats som leder till högskoleexamen senast i den gemensamma ansökan på våren som ordnas efter avläggandet av examen och denna lags ikraftträdande men inte har fått eller inte tagit emot en studieplats. Studieplats ska dock sökas senast vid den gemensamma ansökan våren 2028.

Studiesedeln får användas till av högskolorna erbjudna studier inom den öppna högskoleundervisningen som motsvarar högst 30 studiepoäng samt till handledning som anknyter till ansökan till och avläggande av dem och till ansökan till utbildning som leder till högskoleexamen. Studiesedeln får användas inom två år från det att personen med stöd av 1 mom. första gången har fått rätt till studiesedeln.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2026 och gäller till och med den 31 juli 2030.

Helsingfors den x.x.20xx

Statsminister

Petteri Orpo

Undervisnings- och kulturminister Mari-Leena Talvitie